

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY, Volume 9 No. 2 July – December 2015

การพัฒนารูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและ
สนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ACADEMIC SERVICES OF HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS FOR PROMOTE AND SUPPORT THE
ENHANCEMENT OF LEARNING FOR THE PROVINCES

จตุพล ยงศร

Chatupol Yongsorn

สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Division of Higher Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด และ 2) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด จังหวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ จังหวัดที่ดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัด โดยการสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ประกอบด้วย 10 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร จันทบุรี ชัยภูมิ น่าน เพชรบุรี ภูเก็ต ยะลา ลำพูน สุรินทร์ และอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ดูแลประจำจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้แทน ประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัด หรือผู้แทน คณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัดของ 10 จังหวัด และผู้ปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมาย รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 147 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม และ 2) แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสมของรูปแบบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 โดยใช้

การทดสอบที (One sample t-test) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ประกอบด้วย ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด และด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 2. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (3.51) พบว่า รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัดมีความเหมาะสมในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบการบริการ

Abstract:

The objective of this study was to study 1) the development of a model for academic services of higher education institutions for promote and support the enhancement of learning for the provinces 2) the appropriateness of the developed models. The samples of this study were 147 personnel of 10 provinces of Thailand included Kampaengpetch, Chantaburi, Chaiyaphum, Nan, Petchaburi, Phuket, Yala, Lamphun, Surin and Amnatcharoen. The research instruments used in this study were interview and focus group discussion form and Likert's 5 rating-scale questionnaires with the reliability of 0.90. Mean, standard deviation, t-test (One sample t-test) the set criteria at the 3.51 level were statistically used for data analysis. The findings of the study indicate that: 1. A model for academic services of higher education institutions for promote and support the enhancement of learning for the provinces, consisted 4 aspects: 1) Mobilization and involvement of agency personnel in all sectors in the provinces, 2) The provinces created a vision and implementation process on the intellectual base, 3) The integration of goals and available resources of the provinces, and 4) Implementing or initiated measures to reduce inequality in education. 2. The appropriateness of the developed models by Mean and t-test (One sample t-test) in each, and overall aspects was rate at the "much" and higher than the set criteria at the level of 0.05 was statistically significant.

Keyword: academic services of higher education institutions, enhancement of learning

บทนำ

ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา มี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ภารกิจทั้ง 4 ด้านล้วนมีความสัมพันธ์กัน สถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น ประสานความร่วมมือกับบุคคลองค์กร และสถาบันในชุมชนและสังคมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้ง สืบสานและรักษาศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน (พรชูลี อาชวบูรณ์. 2543 : 4/2) การบริหารสถาบันอุดมศึกษายุคใหม่จึงเป็นการรวบรวมความแตกต่างของสังคมมาหลอมรวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเข้าใจในพื้นที่ โดยพัฒนาเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเป็นที่พึ่งพาโดยอาศัยความรู้จากชุมชน (Local Knowledge) (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน และคณะ. 2551 : 10-12) ในมิติการบริหารการดำเนินงานการอุดมศึกษา จึงต้องดำเนินการไปอย่างครบถ้วน ปัจจัยของความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นเลิศทุกภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องมุ่งพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านวิชาการ วิชาชีพ และควบคู่ไปกับการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนและสังคม โดยสะท้อนภารกิจผ่านทางการบริการวิชาการ ดังนั้น บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันจึงต้องเป็นเสาหลักและที่พึ่งพิงสำคัญของสังคมในด้านวิชาการและการส่งเสริมศักยภาพของชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ (วิจารณ์ พานิช. 2556)

การบริการการวิชาการ จึงเป็นภารกิจสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์ทางวิชาการของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่ (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 9) นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษายังมีบทบาทที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชน การแก้ปัญหาชุมชนในแง่มุมต่างๆ การเชื่อมโยงภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเข้ากับชุมชนและท้องถิ่น

และการสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชนด้วยศาสตร์แขนงต่างๆ ที่มี (พรชูลี อาชวบูรณ์. 2543 : 4/2) ซึ่งการบริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การให้บริการโดยการฝึกอบรม การให้ความรู้ด้านวิชาการ การให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษา การพัฒนาและวางระบบงานต่างๆ เป็นต้น (สุชาติา ชินะจิตร. 2540 : 274-277)

ในปี พ.ศ.2554 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ดำเนินโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัดขึ้น โดยมีแนวคิดว่าการปฏิรูปประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาจะต้องร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่และมีแนวทางการพัฒนาชุมชนเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เนื่องจากสังคมมีความคาดหวังว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์รวมแห่งองค์ความรู้ในระดับสูงของประเทศที่จะนำพาและชี้นำสังคมไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554 : 7-13) จากการดำเนินโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัดที่ผ่านมาตั้งแต่ในระยะเริ่มต้นจนถึงปัจจุบันพบว่า ยังไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้เท่าที่ควร งบประมาณที่จัดสรรมีจำกัด ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร นโยบาย และการเมือง สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งมีภารกิจมากจนทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้เท่าที่ควร นอกจากนี้พื้นที่รับผิดชอบบางจังหวัดมีความทับซ้อนกันและพบว่า บางจังหวัดมีความพร้อมสูงมากแต่ขาดการหนุนเสริมในด้านวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีอยู่แล้วในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในพื้นที่ จึงอาจทำให้โครงการ 1 มหาวิทยาลัย 1 จังหวัด เกิดความติดขัดและล่าช้า และยังไม่พบความเป็นรูปธรรมของผลผลิตในการดำเนินงานเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2556 : 10-13)

ในปี พ.ศ.2555 สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ดำเนินโครงการสังคมไทยร่วมกันคืนครูดีให้ศิษย์ ยกย่อง เชิดชู “ครูสอนดี” (โครงการครูสอนดี) มีพื้นที่ดำเนินงานครอบคลุม 77

จังหวัด โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพ การศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคม และจาก การดำเนินการดังกล่าวพบว่า มี 10 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร จันทบุรี ชัยภูมิ น่าน เพชรบุรี ภูเก็ต ยะลา ลำพูน สุรินทร์ และอำนาจเจริญ มีกระบวนการคัดเลือก ครูสอนดีที่มีคุณภาพ กล่าวคือ มีการบริหารจัดการ การมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตลอดจนมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินงานของ จังหวัดได้ยึดหลักในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ต้อง ทำงานร่วมกับภาคีภาคส่วนต่างๆ ร่วมกัน โดยกำหนด ภาพความสำเร็จหรือวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของจังหวัด ในระยะ 5 - 10 ปีว่าจังหวัดจะมีการเปลี่ยนแปลงจาก ปัจจุบันอย่างไร มีบุคคลหรือหน่วยงานใดจะเข้ามาช่วย สร้างการเปลี่ยนแปลง ภายใต้ขอบเขตการดำเนินงานใน 4 ด้าน คือ ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและ หน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทาง ปัญญา ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ ของจังหวัด และด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการใน การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาดังนั้น จึงเป็นความ ท้าทายสำคัญยิ่งของท้องถิ่นที่จะมีส่วนในการกำหนด อนาคตของคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ตนเองต่อไป (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพ เยาวชน. 2555)

จากการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในแต่ละจังหวัดที่มีสถาบันอุดมศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่แต่ยังคงขาดความเชื่อมโยงและสนับสนุน ข้อมูลต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ ได้ส่งผลให้แต่ละจังหวัด ยังคงขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะใน ศาสตร์ด้านต่างๆ แม้ว่าในบางจังหวัดอาจมีความร่วมมือ ในด้านวิชาการหรืออื่นๆ กับสถาบันอุดมศึกษาอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงความร่วมมือในกิจกรรมเฉพาะหรือ โครงการในระยะสั้นเท่านั้น ในขณะที่บางโครงการ/ กิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นก็มิได้สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่ จึงยังไม่อาจตอบสนองความต้องการของ จังหวัดในด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ได้โดยตรง โดยเฉพาะในเรื่องการสนับสนุนบุคลากร นักวิชาการ นักวิจัย ทรัพยากรเกื้อหนุนต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมใน

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของโครงการต่างๆ ที่ จังหวัดจัดขึ้น รวมถึงการทำวิจัยเพื่อคัดค้านวัตกรรมหรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จากภูมิปัญญาในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด หรือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ สถาบันอุดมศึกษามีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยตรงใน ด้านบุคลากรและอุปกรณ์ระบบสารสนเทศ เป็นต้น กล่าว ได้ว่า สถาบันอุดมศึกษายังไม่อาจตอบสนองความ ต้องการในด้านการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เท่าที่ควร นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาที่มีวิทยา-เขตไป ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมามีวัตถุประสงค์ มุ่งไปเพื่อกระจายความสะดวกสบายในด้านการเรียนการ สอน การขยายโอกาสทางการศึกษา และการรับผู้เรียน มากกว่าที่จะแสดงศักยภาพความเป็นเลิศตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงาน ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. 2557 : บทสรุปผู้บริหาร)

ดังนั้น จากเหตุผล สภาพปัญหา และความ จำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบ การบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของ จังหวัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางสำคัญในการ ดำเนินภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูล สำคัญในการพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ใน ภูมิภาคต่างๆ สามารถสนับสนุนส่งเสริมเรื่องดังกล่าว ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริการทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ ยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของ จังหวัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการกิจของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อให้สะท้อนความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของเด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นข้อมูลสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ในการสนับสนุนส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการเรียนรู้อย่างของจังหวัด นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ตามบริบทของพื้นที่ เช่น สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป รวมทั้งการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของจังหวัด ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาทั้ง 10 จังหวัด ประกอบด้วย กำแพงเพชร จันทบุรี ชัยภูมิ น่าน เพชรบุรี ภูเก็ต ยะลา ลำพูน สุรินทร์ และอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นจังหวัดที่ดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างระดับจังหวัด โดยการสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศึกษา 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ดูแลประจำจังหวัด 5 คน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้แทนของ 10 จังหวัด 10 คน ประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างระดับจังหวัด หรือผู้แทนของ 10 จังหวัด 10 คน คณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างระดับจังหวัดของ 10 จังหวัด 10 คน และผู้ปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมาย 10 จังหวัด จังหวัดละ 10 คน รวม 100 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 147 คน

3. การพัฒนารูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ

ยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของจังหวัด ผู้วิจัยจะดำเนินการพัฒนารูปแบบตามประเด็นการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างระดับจังหวัด โดยการสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ดังนี้

3.1 ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด

3.2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา

3.3 ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด

3.4 ด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

4. เกณฑ์การประเมินรูปแบบที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของจังหวัด โดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสมของรูปแบบกับเกณฑ์ 3.51 โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) ซึ่งถ้ารูปแบบใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถือว่ารูปแบบนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สมควรที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของจังหวัดได้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างของจังหวัด

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศึกษา 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ดูแลประจำจังหวัด 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 17 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา งานวิจัย และข้อมูลผลการศึกษาศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการของ

คณะกรรมการดำเนินการจังหวัดด้านการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

2. การสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องของจังหวัดด้านการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

3. นำผลจากการศึกษาในข้อ 1 และ ข้อ 2 มาสังเคราะห์และดำเนินการสร้างเป็นแบบการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในขั้นตอนการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยมีเนื้อหาและประเด็นที่เกี่ยวกับการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

4. ดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้แบบการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดำเนินการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลด้วยการแยกประเด็นตามแบบการสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดไว้

5. ได้ร่างรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด จำนวน 4 ด้าน รวม 18 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ดูแลประจำจังหวัด 5 คน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้แทนของ 10 จังหวัด 10 คน ประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัด หรือผู้แทนของ 10 จังหวัด 10 คน คณะกรรมการดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัดของ 10 จังหวัด 10 คน และผู้ปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมาย ทั้ง 10 จังหวัด จังหวัด

ละ 10 คน รวม 100 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 147 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำร่างรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัดที่ได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932 : 1 – 55)

2. เสนอแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในข้อ 1 ให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหาของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ จำนวน 50 ฉบับ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยการหาค่าที่ (t – test) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 18 ข้อ

4. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984 : 169) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Ferguson, 1981 : 49)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson, 1981: 68)

2.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

2.1การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบที (t – test) (Ferguson. 1981 : 180)

2.2การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161)

3.สถิติที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด โดยการทดสอบที (One sample t – test) (Ferguson.1981 : 180) และเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย (Ferguson. 1981 : 49) กับเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบตามที่ได้ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ดูแลประจำจังหวัด จำนวน 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 17 คน โดยดำเนินการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลด้วยการแยกประเด็นตามที่แบบการสัมภาษณ์ที่ได้

กำหนดไว้ ได้ร่างรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ประกอบด้วย ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด 5 ข้อ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา 5 ข้อ ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด 4 ข้อ ด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด โดยการทดสอบที (One sample t – test) และเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) กับเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบตามที่ได้ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ส่วนการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมจำนวน 147 คน ซึ่งปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ความเหมาะสมของรูปแบบดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสมของรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.51)

รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง n = 147		t	p
	\bar{X}	S.D.		
ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วน	4.36	0.59	6.74	0.001
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา	4.44	0.48	8.06	0.001
ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด	4.28	0.52	5.75	0.001
ด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	4.28	0.54	6.36	0.001
รวม	4.34	0.48	8.99	0.001

จากตาราง 1 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (3.51) พบว่า รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัดในแต่ละด้านและโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ประกอบด้วย ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด 5 ข้อ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา 5 ข้อ ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด 4 ข้อ และด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 4 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด ประกอบด้วย

1.1.1 สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานในจังหวัดผ่านนักวิชาการและความเป็นเลิศทางวิชาการที่มี

1.1.2 สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ตามภารกิจของสถาบันอย่างครบถ้วนและเชื่อมโยงสอดคล้องกับภูมิสังคมในจังหวัด

1.1.3 สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะความเจริญของชุมชน

1.1.4 สถาบันอุดมศึกษามีบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการผลานตามความต้องการและการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.1.5 สถาบันอุดมศึกษามีกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมและเป็นผู้ชี้แนะทางชุมชนและสังคม

1.2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา ประกอบด้วย

1.2.1 สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของจังหวัดผ่านนักวิชาการและองค์ความรู้ที่มี

1.2.2 สถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการของธรรมชาติและภูมิสังคม รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมของท้องถิ่นและเทคโนโลยี

1.2.3 สถาบันอุดมศึกษามีองค์ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาปัญญาศึกษา (Intellectual Study) ของคนในจังหวัดผ่านการให้บริการทางวิชาการ

1.2.4 สถาบันอุดมศึกษา มีการจัดบริการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับคนในจังหวัดภาคธุรกิจ หอการค้า และภาคอุตสาหกรรม

1.2.5 สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการความรู้ (KM: Knowledge Management) เพื่อเผยแพร่ให้บริการทางวิชาการ

1.3 ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด ประกอบด้วย

1.3.1 สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศ (Excellence Center) ของจังหวัด

1.3.2 สถาบันอุดมศึกษามีกลไกกำกับติดตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านต่างๆ ร่วมกับจังหวัด

1.3.3 สถาบันอุดมศึกษามีระบบและกลไกเข้าถึงชุมชนร่วมบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ อาทิ บุคลากร พื้นฐานทางวัฒนธรรม อุตสาหกรรมของชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการสูงสุด

1.3.4 สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่บูรณาการความรู้สู่การเรียนการสอนและการวิจัยผ่านการให้บริการทางวิชาการ

1.4 ด้านการวางระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประกอบด้วย

1.4.1 สถาบันอุดมศึกษามีกลไกในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของจังหวัดผ่านการให้บริการทางวิชาการแบบให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่า

1.4.2 สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับใช้ทางวิชาการของจังหวัดในรูปแบบต่างๆ ตามที่จังหวัดต้องการหรือร้องขอความร่วมมือ

1.4.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นภูมิปราชญ์สังคมของจังหวัด

1.4.4 สถาบันอุดมศึกษาร่วมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดผ่านการให้บริการทางวิชาการทุกรูปแบบอย่างยั่งยืน

2. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ด้วยการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (3.51) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในแต่ละด้านและโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด โดยการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบที (One sample t-test) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (3.51) พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในแต่ละด้านและโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเชื่อมโยงกับการ

ส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้และบริบทของจังหวัด และเน้นการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัด ด้วยการเน้นการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา มีการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้และมุ่งที่จะวางระบบหรือเพื่อปัญหาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังจะเห็นได้จากการเน้นว่าสถาบันอุดมศึกษาควรมีรูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดผ่านการให้บริการทางวิชาการทุกรูปแบบอย่างยั่งยืน นอกจากนี้อาจเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันที่พึ่งพิงของสังคม จะต้องนำพาทุกภาคส่วนของจังหวัดไปสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการพัฒนาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของจังหวัด อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนจังหวัดในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดต่อไป

นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษายังต้องทำหน้าที่ให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งอาจให้บริการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับท้องถิ่นหรือจังหวัด การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ การให้บริการทางวิชาการอาจจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ต่อไป สอดคล้องกับ สุเมธ แยม์นุ่น (2554 : 10 -11) ที่ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการทางวิชาการไปสู่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อสังคมมุ่งเสริมสร้างพัฒนาคน พัฒนาชุมชน และสร้างความเป็น

พลเมืองที่ดีของชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยต้องมีการบูรณาการความร่วมมือขององค์กรภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อการเสริมสร้างศักยภาพของจังหวัดด้านสังคม เศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอนุรักษ์พัฒนาประเพณีภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มีรูปแบบกลไกความร่วมมือ และพัฒนาคุณภาพวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ภายใต้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมาย ให้สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์จัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัด ผ่านกลไกสถาบันอุดมศึกษา โดยสนับสนุนและพัฒนาให้เป็นศูนย์การศึกษา วิจัย และพัฒนาชุมชนและพื้นที่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และวิชาการของจังหวัด สำหรับใช้ในการสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถเชิงการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างช่องทางการสื่อสาร การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาสู่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2557 : ออนไลน์) ที่ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำหน้าที่ตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงภารกิจของจังหวัดเข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554 : 7-13) ที่ได้ระบุบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสังคม (Engaged Higher Education) โดยจะต้องเข้าถึง เข้าใจ และสัมผัสกับความเป็นจริงของสังคมชุมชนในระดับพื้นที่ ซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดตั้งศูนย์จัดการความรู้เพื่อพัฒนาจังหวัด 2) การพัฒนาวิชาการสายรับใช้สังคม 3) การสร้างความเป็นพลเมืองของนิสิตนักศึกษา และ 4) การสร้างบรรยากาศเพื่อการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษา

นอกจากนี้ สีสารณ นาคทรรพ (2539) ยังได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนร่วมกับชาวบ้านและฝ่ายอื่นๆ ที่สนใจ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษายังสามารถเปิดให้ชุมชน

ได้มาใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์ต่างๆ ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรม เวทีประชุมชาวบ้าน หรือการใช้ศูนย์วิจัย ศูนย์วิทยาศาสตร์ ห้องทดลอง และแปลงทดลองของสถาบัน เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชุมชน ในขณะที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2537 : 93 – 99) ได้นำเสนอรูปแบบการบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและตอบสนองชุมชนและท้องถิ่น ที่ประกอบด้วย การบริการทางวิชาการในรูปแบบการนำเสนอผลงานทางวิชาการสู่สังคม การบริการทางวิชาการในรูปแบบการบริการข้อมูลข่าวสารสู่สังคม เช่น บริการข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน การบริการทางวิชาการในรูปแบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการต่างๆ ระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน การบริการทางวิชาการในรูปแบบการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมในการสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า และการบริการทางวิชาการในรูปแบบการสำรวจวิจัยและวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นหรือสังคมซึ่งนับเป็นการให้บริการทางวิชาการสู่คนด้อยโอกาสทางสังคม ซึ่งใกล้เคียงกับกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2558 : 348 - 349) ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบการให้บริการวิชาการวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาไว้ ดังนี้ 1) การเผยแพร่ความรู้ 2) การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ โดยการนำความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไปช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม 3) การร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และ 4) การปรับปรุงสมรรถภาพของบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ เช่น การจัดการประชุม การอบรมพนักงานให้หน่วยงานต่างๆ และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญานิษฐ์ พรหมเกทย์ (2555: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดดำเนินงานโครงการบริการวิชาการควัไทยสู่ครัวโลกของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยพบว่า รูปแบบการจัดดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ ประกอบด้วย ด้านการประสานงาน ได้แก่ ลักษณะความร่วมมือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่น และการประเมิน

ติดตามผลการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในโครงการบริการวิชาการ การพัฒนาบุคลากรของโครงการบริการวิชาการ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการฝึกอบรม ได้แก่ การจัดหลักสูตรตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และด้านงบประมาณ ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ และการบริหารงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการบริการวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และยังพบว่า รูปแบบการจัดดำเนินงานโครงการบริการวิชาการที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้จากการวิจัยของ มาลี ศรีมณีชัย (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารและการจัดการงานบริการวิชาการ กรณีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่าภารกิจหลักของหน่วยงานบริการวิชาการควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานกลางของสถาบันเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านนี้อย่างจริงจัง โดยมีการกึ่งในการให้บริการวิชาการทั้งภายนอกและภายในสถาบัน ซึ่งอาจให้บริการแบบให้เปล่า และควรจัดวางแผนงานประจำปีไว้เพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ประภาภรณ์ มูลแสง (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการนำเสนอรูปแบบการบริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยพบว่า มหาวิทยาลัยควรมีรูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรมระยะสั้น สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เปิดหลักสูตรโครงการการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้สื่อทางไกล ในขณะที่ วัลลภ จันทรตระกูล (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา แนวทางการสร้างดัชนีวัดความอยู่รอดของหน่วยงานบริการวิชาการที่เป็นองค์การอิสระในมหาวิทยาลัย พบว่ารูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาจะประกอบด้วย รูปแบบการฝึกอบรมทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว รูปแบบการจัดประชุมสัมมนา รูปแบบการให้คำปรึกษา การวิเคราะห์ตัวอย่างและการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา หรือ รูปแบบการจัดนิทรรศการและการแสดงผลงานทางวิชาการ รูปแบบการเผยแพร่ผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์ และรูปแบบการจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1.จากการศึกษาที่พบว่า รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัดที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วน

รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ด้านการระดมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งรูปแบบที่พบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าข้ออื่นๆ เนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ คือ สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานในจังหวัดผ่านนักวิชาการและความเป็นเลิศทางวิชาการที่มี ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีรูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของนักวิชาการตามศาสตร์แขนงต่างๆ และนำความเป็นเลิศทางวิชาการที่มีความโดดเด่นของสถาบันตนเองมาช่วยในการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัดที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่หรือใกล้เคียง

1.2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญา

รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ของจังหวัด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดและจัดกระบวนการดำเนินงานบนพื้นฐานทางปัญญาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งรูปแบบที่พบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าข้ออื่นๆ เนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ คือ สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์ และพันธกิจของจังหวัดผ่านนักวิชาการและองค์ความรู้ที่มี ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีรูปแบบการ

ให้บริการทางวิชาการที่มีความเชื่อมโยงกับกำหนด ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ หรือความต้องการของ จังหวัดโดยอาจกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนา วิสัยทัศน์ หรือพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง การยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรของจังหวัดโดยไม่ขัด กับบริบทและอัตลักษณ์ของสถาบัน ทั้งนี้อาจเพิ่ม รายละเอียดการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรของจังหวัด ไว้ในกลยุทธ์ หรือโครงการกิจกรรมการดำเนินงานของ สถาบันอุดมศึกษาเพื่อใช้ในการกำกับ ควบคุม และ ติดตามการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและเป็น รูปธรรมที่ชัดเจนต่อไป

1.3 ด้านการบูรณาการเป้าหมายและ ทรัพยากรที่มีอยู่ของจังหวัด

จากการศึกษาที่พบว่า รูปแบบการให้บริการ ทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและ สนับสนุนการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรของจังหวัด ด้านการบูรณาการเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ของ จังหวัดที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่ง รูปแบบที่พบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าข้ออื่นๆ เนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ คือ สถาบันอุดมศึกษามีระบบและกลไกเข้าถึงชุมชนร่วม บูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ อาทิ บุคลากร พื้นฐานทาง วัฒนธรรม อุตสาหกรรม ของ ชุมชน และ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทางวิชาการสูงสุด ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรมี รูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่มีกระบวนการการ กำกับ ควบคุม และติดตามการดำเนินงานเพื่อให้สามารถ เข้าถึงชุมชนร่วมบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกัน โดย อาจแลกเปลี่ยนหรือบูรณาการทรัพยากรกันในเชิงความรู้ บุคลากร วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสารทางวิชาการที่ สถาบันอุดมศึกษามีอยู่ให้กับจังหวัดเพื่อให้การยกระดับ การพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรของจังหวัดมีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 ด้านการวางระบบหรือริเริ่ม มาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

รูปแบบการให้บริการทางวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการ ยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรของจังหวัด ด้านการวาง ระบบหรือริเริ่มมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งรูปแบบที่พบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าข้อ อื่นๆ เนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาร่วมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรับมือการ เปลี่ยนแปลงของจังหวัดผ่านการให้บริการทางวิชาการทุก รูปแบบอย่างยั่งยืน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรมี รูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่เน้นการให้บริการทาง วิชาการที่ยั่งยืน โครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกจากจะ สนองตอบต่อความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และ จังหวัดแล้ว ควรตระหนักถึงความยั่งยืนของโครงการหรือ กิจกรรมที่จัดด้วยรวมทั้งเนื้อหาสาระละเอียดต้องตรงตาม สถานการณ์ หรือบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้แก่ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะมีผลกระทบกับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดด้วย

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). มหาวิทยาลัยทางแยก. กรุงเทพฯ : ชัยเชษฐ์มีเดีย.
- ชญาธิษฐ์ พรหมเกทย์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัด ดำเนินงานโครงการบริการวิชาการของคณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏวชิรวิทยาดง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การ อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2543). รายงานการประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ทพวงมหาวิทยาลัย.
- ประภาภรณ์ มูลแสง. (2531). การนำเสนอรูปแบบการ บริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัย ราชภัฏวชิรวิทยาดง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษานอก โรงเรียน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ประเวศ วะสี. (2557). หนึ่งมหาวิทยาลัย:หนึ่งจังหวัด. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2557, จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1306808416
- พรชูลี อาชาวำรุง. (2543). แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา: รูปแบบการจัดการกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวำรุง. (2543). แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา: รูปแบบการจัดการกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. (2558). พูดเรื่องอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- _____. (2548). หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี ศรีมณีชัย. (2539). การศึกษารูปแบบการบริหารและการจัดการงานบริการวิชาการ กรณีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). บทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารการศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2556, จาก <http://www.gotoknow.org/user/vicharnpanich/profile>
- วัลลภ จันทร์ตระกูล. (2544). ดัชนีวัดความอยู่รอดของหน่วยงานบริการวิชาการที่เป็นองค์การอิสระในมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุชาติา ชินะจิตร. (2540). บริการวิชาการบนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ แย้มมน. (2554, เมษายน). “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “หนึ่งมหาวิทยาลัย:หนึ่งจังหวัด เพื่ออุดมศึกษาร่วมสร้างประเทศไทยน่าอยู่,” *อนุสารอุดมศึกษา*. 37(394) : 7-13.
- สีลาภรณ์ นาคทรพร. (2539). การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554, เมษายน). “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “หนึ่งมหาวิทยาลัย:หนึ่งจังหวัด เพื่ออุดมศึกษาร่วมสร้างประเทศไทยน่าอยู่,” *อนุสารอุดมศึกษา*. 37(394) : 7-13.
- _____. (2556). หนึ่งมหาวิทยาลัย:หนึ่งจังหวัด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2555). *แนวทงสนับสนุนโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). *รายงานการติดตามโครงการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้ระดับจังหวัด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- Conbach, Lee Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York : Mc-Graw Hill.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Tokyo : McGraw – Hill.
- Likert, R.A. (1932, May). “Technique for the Measurement of Attitudes,” *Arch Psychological*. 25(140) : 1 – 55.